

TÜRKÇE

6. SINIF

Drift

serisi

PISA - TIMSS
MANTIK / MUHAKEME
SAYISAL YETENEK
AKIL YÜRÜTME
GRAFİK-TABLO OKUMA
GÖRSEL YORUMLAMA

Özcan İVAŞ
Ayşe KARAASLAN
Emine AKMAN
Ahmet Ayhan DURSUN

video
çizimler

çocuk
yayıncılık
YAYINLARI

Her testin ilk sayfasının üstünde yer alan karekodlar soruların video çözümüne ulaşılmasını sağlamaktadır. Google Play veya Appstore mağazalarından "dijitalim" test uygulamasını indirerek soruların video çözümlerine ve sıralamanıza ulaşabilirsiniz. Öğretmenler "dijitalim" uygulamasıyla testlerin altında yer alan mobil optikleri okutarak tüm öğrencilerinin sonucuna ulaşabilir.

YENİ MÜFREDATA UYGUN

TAM HÜCRELEME SİSTEMİ

AKILLI TAHTAYA UYUMLU

Bilgi Hazinesi

Bu bölümde ilgili kazanımın konu özeti yer almaktadır.

LGS Soruları

Bu bölüm 8. sınıf kitaplarında yer alan işlenen ünitelerle ilgili LGS'de çıkmış soruları içerir.

Uygulama

Yalnızca anlatılan konuyu içeren uygulama, o konuyu kavramanızı sağlayacaktır.

Kavrama Testi

Yalnızca anlatılan konuyu pekiştirmenizi sağlayacaktır.

Analiz Sentez Testi

Kazanımla ilgili mantık/muhakeme gerektiren sorular içerir. Bu testteki soruların zorluk düzeyi kavrama testinden daha yüksektir.

Yazılı Sınavları

Okulda uygulanacak yazılı sınavlar ile aynı konuları kapsayan bu bölüm okuldaki başarınızı artıracaktır.

Fasikül Tarama Testi/Analizi

Fasikülde yer alan tüm üniteleri içermektedir. Konuların tekrar edilip eksikliklerin görülmesini sağlayacaktır.

Ünite Değerlendirme Testi/Analizi

Her ünitenin sonunda yer alan ünite değerlendirme testleri, tüm ünitelerdeki kazanımları gördüğünüz ve eksikliklerinizi belirlemeniz için yol gösterecektir.

PISA TIMSS

Bu sayfalarda PISA ve TIMSS sınavlarında çıkan sorulara benzer sorular yer almaktadır.

Kazanım Değerlendirme Sınavı

Fasikülün bitirildiği tarihe kadar işlenen konulardan oluşan bir deneme sınavıdır.

9

BİLGİ HAZİNE
SAYISI

19

UYGULAMA
SAYISI

346

SORUSAYISI

4

YAZILI SINAV
SAYISI

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun,
bu kitabın tamamının ya da bir kısmının,
kitabı yayımlayan yayınevinin önceden
izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi
ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması,
yayımlanması ve depolanması yasaktır.

180719 – B2

ISBN: 978-605-7585-17-2

Genel Yayın Yönetmeni

Selim AKGÜL

Yazarlar

Emine AKMAN / Asilhan KARAASLAN

Ahmet Ayhan DURSUN / Özcan YAVAŞ

Editör

Binnur YILMAZ

Dizgi

Son Viraj Dizgi Birimi

Basım Yeri

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Son Viraj Yayınları olarak hedefi yüksek olan öğrencilere rehber olmak ve onların başarı seviyesini yükseltmek için yola çıktık. Değişen sınav sistemiyle birlikte ortaya çıkan yeni nesil sorularla kitaplarımızı oluşturarak sizleri bu sınavlara en iyi şekilde hazırlamayı istiyoruz.

Kitaplarımızı hazırlarken Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayımlanan öğretim programlarındaki kazanımları esas alıyoruz. Soruları bu kazanımlar çerçevesinde hazırlıyor, tüm kazanımlara kitaplarımızda yer veriyoruz. Bunu yaparken kazanım dışına asla çıkmıyoruz. Testleri mantık, muhakeme, analiz, sentez gerektiren sorularla oluşturuyoruz. Yeni nesil olarak adlandırılan bu tip sorularla öğrencilerimizin analitik düşünerek bilgilerini günlük hayata aktarabilmelerini amaçlıyoruz.

Bloom taksonomisine uygun olarak “tam öğrenme” modeliyle hazırladığımız özet konu anlatım, uygulama, kavrama, analiz-sentez, ünite değerlendirme testi ve analiziyle oluşturduğumuz “Drift Serisi” öğrencilerimizi bilgi düzeyinden sentez düzeyine çıkarıyor. Kolaydan zora şeklinde hazırlanan bu testler sayesinde başarı basamaklarını kolaylıkla aşacağınızı düşünüyoruz.

Ünite değerlendirme testleri şeklinde hazırladığımız “OFF-ROAD Serisi” ile son tekrarı da yaparak öğrencilerimizi hedeflerine bir adım daha yaklaştırıyoruz. Deneme sınavlarıyla da sizleri sınav seviyesinden daha üst seviyelere taşıyarak sınavlarda karşılaşacağınız hiçbir soru karşısında zorlanmadan başarılı sonuçlar elde edeceğinizi düşünüyoruz.

Son Viraj Yayınları ile çıktığınız bu yolculukta hedefinize ulaşmanızı diliyor, size bu yolda rehberlik yapmaktan onur duyuyoruz.

Selim AKGÜL

Genel Yayın Yönetmeni

İçindekiler

4. ÜNİTE

KELİMENİN YAPISI

Çekim Ekleri	7
Basit, Türemiş, Birleşik Kelime	13
4. Ünite Değerlendirme Testi	19
4. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	23

5. ÜNİTE

İSİM (AD)

İsim (Ad)	27
5. Ünite Değerlendirme Testi	33
5. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	37

6. ÜNİTE

SIFAT (ÖN AD)

Sıfat (Ön Ad)	41
6. Ünite Değerlendirme Testi	47
6. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	51

7. ÜNİTE

TAMLAMALAR

Tamlamalar	55
7. Ünite Değerlendirme Testi	61
7. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	65

8. ÜNİTE

ZAMİR (ADIL)

Zamir (Adıl)	69
8. Ünite Değerlendirme Testi	75
8. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	79

9. ÜNİTE

EDAT (İLGEÇ) / BAĞLAÇ / ÜNLEM

Edat (İlgeç) / Bağlaç / Ünlem	83
9. Ünite Değerlendirme Testi	89
9. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	93

10. ÜNİTE

YAZIM KURALLARI

Yazım Kuralları	97
10. Ünite Değerlendirme Testi	103
10. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	107

11. ÜNİTE

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Noktalama İşaretleri	111
11. Ünite Değerlendirme Testi	117
11. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	121

Fasikül Tarama Testi	123
----------------------------	-----

Fasikül Tarama Testi Analizi	127
------------------------------------	-----

TIMSS-PISA	129
------------------	-----

1. Deneme	131
-----------------	-----

2. Deneme	137
-----------------	-----

3. Deneme	143
-----------------	-----

I. Dönem I. Yazılı	149
--------------------------	-----

I. Dönem II. Yazılı	151
---------------------------	-----

II. Dönem I. Yazılı	153
---------------------------	-----

II. Dönem II. Yazılı	155
----------------------------	-----

Cevap Anahtarı	157
----------------------	-----

4. ÜNİTE

Kelimenin Yapısı

Çekim Ekleri

Basit, Türemiş, Birleşik Kelime

Ünite Değerlendirme Testi

Ünite Değerlendirme Testi Analizi

KAZANIMLAR

6.3.7. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder.

6.3.11. Basit, türemiş ve birleşik kelimeleri ayırt eder.

Bilgi Hazinem

İsim Çekim Ekleri

1. Çokluk Eki: -lar, -ler

2. Hâl (Durum) Ekleri

Yalın Hâli : İsimlerin hâl eki almamış durumudur.

Belirtme Hâli : İsimlerin -ı, -i, -u, -ü ekini almış durumudur.

▶ Kalemi bana getirdi.

Yönelme Hâli : İsimlerin -a, -e ekini almış durumudur.

▶ Eve kadar yürüdü.

Bulunma Hâli : İsimlerin -da, -de, -ta, -te ekini almış durumudur.

▶ Çantasını okulda unutmuş.

Ayrılma Hâli : İsimlerin -dan, -den, -tan, -ten ekini almış durumudur.

▶ Dolaptan pirinci çıkardı.

3. İyelik Ekleri

	Tekil	Çoğul
1. Kişi	-im	-imiz
2. Kişi	-in	-iniz
3. Kişi	-(s)i	-leri

▶ kalemim, evleri, eşyalarımız...

4. Tamlama Ekleri

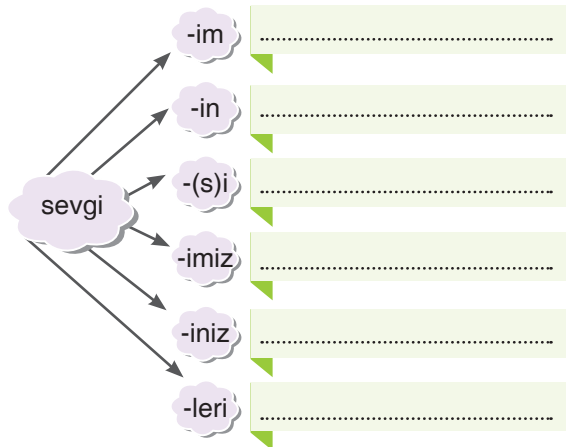
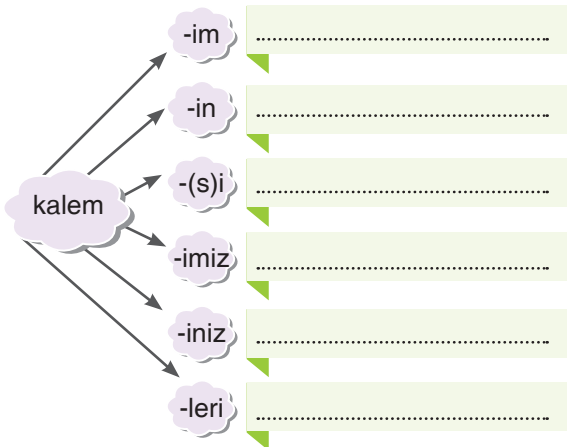
-ın, -in, -un, -ün → İlgi (tamlayan) eki

-ı, -i, -u, -ü → İyelik (tamlanan) eki

▶ dolabın rafı, duvarın rengi...

BENİM
NOTLARIMDÜŞÜN,
ANALİZ ET

A. Aşağıdaki kelimeleri seçeneklerdeki eklerle çekimleyiniz.

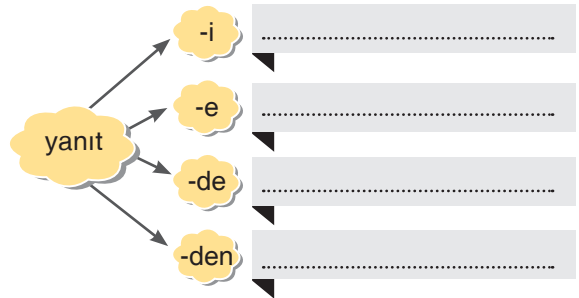
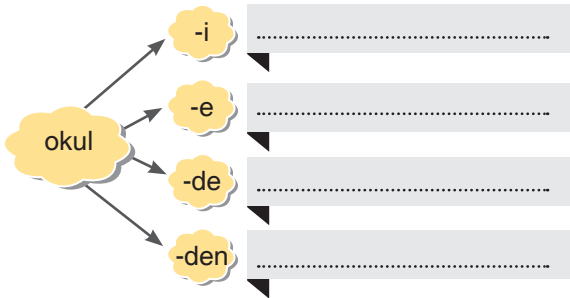
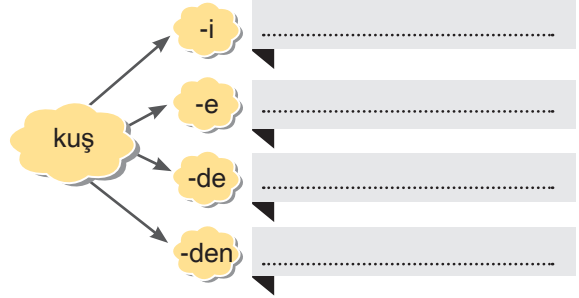
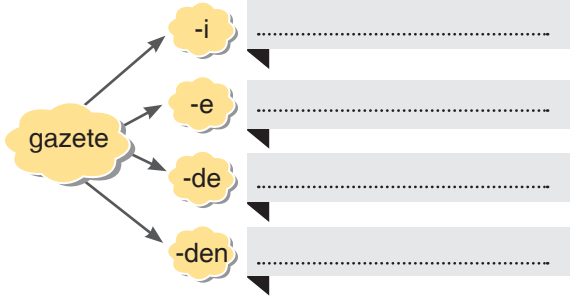
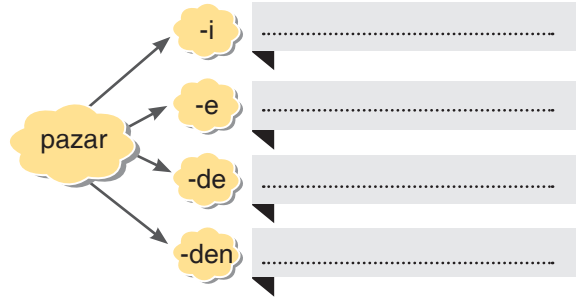
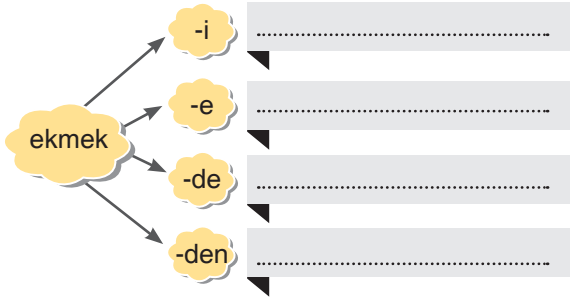
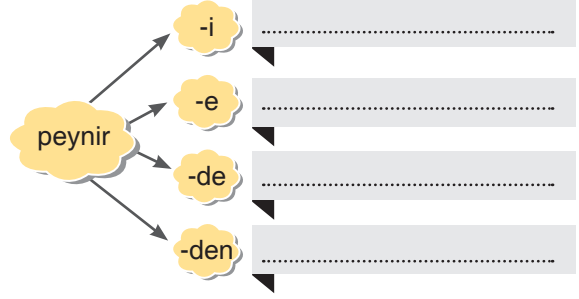
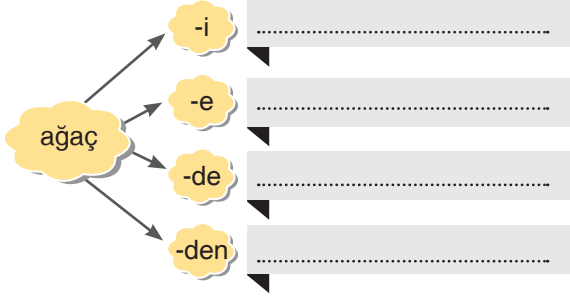

Düşün,
analiz et

B. Aşağıda bulunan kelimeleri seçeneklerdeki eklerle çekimleyiniz.

1.

İlk rüyamı dokuz yaşımdayken görmüşüm.
Gökyüzündeki yıldızım da dokuz yaşındaydı.
Yıldızımın ise henüz adı yoktu.
Her gece yıldızımınla konuşmaya başladık.

Yukarıdaki metinden hareketle hazırlanan tabloda bir hata bulunmaktadır.

Hatalı verilen kelimeler hangileridir?

	İyelik Eki	Hâl Eki
A)	adı	Gökyüzündeki
B)	adı	yaşındaydı
C)	Yıldızımın	konuşmaya
D)	görmüşüm	adı

2.

Çoğul ekleri birden fazla varlığı ifade etmek için kullanılır. Eklendiği sözcüğün tek olmadığını bildirir.

Örneğin, Haftaya sınavlar başlayacak.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde çoğul eki bu göreviyle kullanılmamıştır?

- A) Yıldızlar var ki görmedim onu.
B) Kalemlerimin hepsini birden almış.
C) Dünkü toplantıda aileler de vardı.
D) Bu milletin bağrında ne Fatihler, Yavuzlar yetişti.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iyelik eki almış kelime vardır?

- A) İnce davranışlarıyla arkadaşları tarafından çok sevilir.
B) Bütün soruları doğru çözmüş.
C) İnsanlara neşe saçmayı bilirdi.
D) Koltukta bir sağa bir sola dönüp durdu.

İPUCU

» Yalın hâldeki bir isim iyelik, çoğul veya yapım eki alabilir. -i, -e, -de, -den hâl eklerinden birini almayan isimler yalın hâlde kabul edilir.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hâl eki kullanılmamıştır?

- A) Ev eşyalarını yeni döşemişlerdi.
B) Çok eskiye dayanan bir dostlukları var.
C) Yapılacak hiçbir şey kalmamış.
D) Okulun bahçesinde her gün tören yapılır.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-ı, -i, -u, -ü" çekim eki farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Bugün çarşığı yıktılar.
B) Bütün gün dolabı düzenledim.
C) Çıkan yangında evi yandı.
D) Parkı temizlemek için işçiler geldi.

6.

Kimi çekim ekleri bazı kelimelerde yapım eki işlevi yüklenir.

Aşağıdaki öğrencilerin hangisi bu açıklama-ya örneklendirecek bir cümle kurmuştur?

A)

Pencereden baktı.

B)

Adresi tarif etti.

C)

İlahi, çok yaşa sen!

D)

Dalgalara meydan okudu.

Test - 1

7. ★ Pencerede dışarıyı izliyordu.

■ Tatlıyı en sona saklamış.

● Ufka bakıp derin düşüncelere daldı.

Sembollerle gösterilen cümlelerde altı çizili kelimelere getirilen ekler hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	★	■	●
A) Yönelme	Ayrılma	Bulunma	
B) Belirtme	Yönelme	Ayrılma	
C) Bulunma	Belirtme	Yönelme	
D) Ayrılma	Belirtme	Yönelme	

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde çoğul eki almış bir kelime vardır?

- A) Atın yularından hızlıca çekti.
 B) Onun bu yaptığına müdahale etmenin zamanı geldi.
 C) Kütüphanede çalışmak motivasyonu artırır.
 D) Misafirleri kapıda karşılamak önemlidir.

9. Aşağıdakilerin hangisinde “-den/-dan” eki farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Okuldan çıkınca beni arar mısın?
 B) Sıradan insanın yapabileceği bir şey değil.
 C) Hastaneye öbür yandan gitmek gerekir.
 D) Buralardan gitmek istiyorum artık.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bulunma hâl eki yoktur?

- A) Kutunun içindeki kumandayı bulamıyorum.
 B) Otoparkta üç tane araba var.
 C) Annem koltukta bulunan iğneyi fark etti.
 D) Sen de bu olanlara şaşırıyor musun?

İPUCU

» İyelik ekleri, çoğul eki, hâl (durum) ekleri isim çekim ekleridir ve sadece isimlere gelir.

11. ▲ Kitaplarımı özenle rafa koydum.

1. tekil kişi iyelik

■ Çantanı almayı unutmuşsun.

2. çoğul kişi iyelik

● Evimizden taşınalı çok oldu.

1. çoğul kişi iyelik

★ Çocuklarımızı çok sevelim.

1. çoğul kişi iyelik

Yukarıdaki hangi sembolle gösterilen cümledeki iyelik eki yanlış verilmiştir?

- A) ▲ B) ■ C) ● D) ★

12. Dolu rüzgârla çıkıp ufka giden yelkenli!

Gidişin seçtiğin akşam saatinden belli.

Ömrünün geçtiği sahilden uzaklaştıkça

Ve hayalinde doğan âleme yaklaştıkça,

Yukarıdaki dizelerle ilgili olarak,

I. 1. dizede yönelme hâl eki almış kelime vardır.

II. 2. dizede tamlayan eki almış kelime vardır.

III. 3. dizede iyelik eki almış kelime vardır.

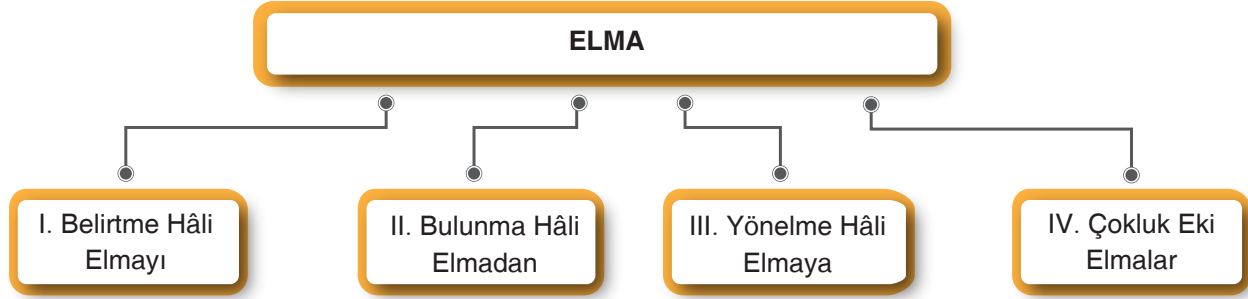
IV. 4. dizede üç tane hâl eki almış kelime vardır.

yargılarından hangisi söylenemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

1.

İsim soylu kelimelere gelerek onlara cümlede görev ve anlam kazandıran eklerdir. Bu ekler kelimeye yeni bir anlam kazandırmaz.

Yukarıdaki şekilde "elma" kelimesinin aldığı çekim ekleri ve çekimli hâlleri gösterilmiştir.

Buna göre "elma" kelimesinin kaç numaralı çekimli hâli yanlış gösterilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Türkçede bir kelimeye iyelik eklerinden sonra durum (hâl) eki gelebilir. Örneğin, "Evimden sabah erkenden çıktım." cümlesinde "Evimden" kelimesinde -im iyelik eki, -den ise durum ekidir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelimedeki bu açıklamayı örnekleyen bir kullanım söz konusudur?

- A) Gözümden sakındığım güzelim çiçeklerimi size emanet ediyorum.
 B) Bu yolculuk beni tahmin ettiğimden de fazla yormuşa benziyor.
 C) Sevgiyi her yerde ararım ama nedense hiçbir yerde bulamayız.
 D) Her yerde aradım ama park ettiğim arabam nerede bulamadım.

İPUCU

3. Çekim ekleri, yapım ekleri gibi geldikleri kelimelere yeni anlamlar kazandırmaz. Fakat bazen çekim ekleri çekim yapmak dışında geldiği kelimeye yeni bir anlam kazandırdığı da görülür.

Aşağıdakilerden hangisinde çekim eki olan "-den/ -dan" eki yapım eki görevinde kullanılmıştır?

- A) Ana yoldaki kazadan dolayı akşam trafiği sıkışınca insanlar yoldan geçmekte oldukça zorlandılar.
 B) Sevgiden yoksun yetişen çocuklar ileride toplumsal kurallara uymada zorluk çekebiliyorlar.
 C) Bu zamanda, hâlimden anlayacak candan dost bulmak açıkçası çok zordur.
 D) Canım sıkılınca camdan gelip geçenlere bakmayı âdet hâline getirdim.

4. Mehmet adlı bir Türk askeri Çanakkale’de İngilizlerle savaşırken yaralanır. Haydarpaşa Hastanesinde tedavi edilir. Ayağı bir parça sakat kaldığı için hafif hizmete ayrılır ve hastanede görevlendirilir. Mehmet’e bir gün Haydarpaşa Tren İstasyonu’ndan hastaneye götürülmek üzere esir İngiliz askeri teslim edilir. Mehmet ve hasta İngiliz asker, yağmurlu bir havada kör topal yola devam ederler.

Bu metinde geçen kelimelerle ilgili,

- I. “askeri” kelimesi belirtme hâli eki almıştır.
II. “ayağı” kelimesinde 3. tekil kişi iyelik eki vardır.
III. “hizmete” kelimesi yönelme hâl eki almıştır.
IV. “havada” kelimesi bulunma hâl eki almıştır.

**numaralanmış ifadelerden hangisi yanlış-
tır?**

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

5. ■ Ahmet’i okulda göremeyince me-rak edip annesini aramıştım.
▲ Çocuk yola fırlayınca arabanın şoförü ani frenle ancak durabildi.
● Evde oturmaktan öyle çok sıkıldım ki hemen dışarıya çıkasım var.

Sembollerle gösterilen cümlelerde altı çizili kelimelere getirilen ekler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

■	▲	●
_____	_____	_____
A) Yönelme	Belirtme	Bulunma
B) Belirtme	Yönelme	Bulunma
C) Bulunma	Belirtme	Yönelme
D) Belirtme	Bulunma	Yönelme

İPUCU

» İyelik ekleri ve şahıs ekleri karıştırılmamalıdır. İyelik ekleri isimlere, şahıs ekleri fiillere gelir.

6. İnsanın en büyük mucizesi akıl ve sözdür. Aklimızla anlarız, sözümlüze anlatırız. Sözlerimiz kelimelerden oluşur. Kelimelerimiz, kavram-
I (ayrılma hâli)

larımız binlerce yıllık insanlık tarihimizden süzülerek gelir. Bazı kavramlar var ki diğerlerine oranla aklımıza, kalbimize ve ruhumuza daha

II (yönelme hâli)

çok etki eder. Bazen her şeyi değiştirecek güç-

III (bulunma hâli)

te olan bu kuvveti, sözün mucize olmasından gelir. Bunlar özel kavramlar olduğu için özenle

IV (çokluk ek)

kullanmalı, hırpalamamalı ve asla amacı dışında kullanmamalıyız.

Bu metinde numaralanmış kelimelerin aldığı çekim ekleri belirtilmiştir.

Buna göre kaç numaralı kelimenin aldığı ek yanlış gösterilmiştir?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

Bilgi Hazinem

→ **Basit Kelime** : Yapım eki almamış kelimelerdir. Çekim eki alabilirler.

▶ ağaç, kuşlar, tabak...

→ **Türemiş Kelime** : Yapım eki almış olan kelimelerdir.

▶ gözlük, kitapçı, ormanlık...

→ **Birleşik Kelime** : En az iki kelimenin bir araya gelip yeni anlam kazanmasıyla oluşan kelimelerdir.

▶ hanımeli, gecekodu, hissetmek...

BENİM
NOTLARIM

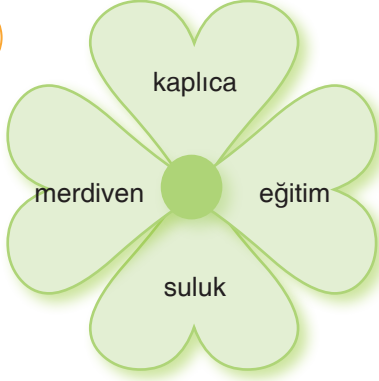
A. Aşağıdaki kelimeleri yapısı bakımından inceleyiniz. Bu kelimeler hangi yapıda bulunuyorsa o yapıdaki kutucuğu işaretleyiniz.

Kelime	Basit	Türemiş	Birleşik
1. Saygı			
2. Beyefendi			
3. Ilık			
4. Meyve			
5. Yapı			
6. Bozkır			
7. Neşe			
8. Niçin			
9. Yonca			
10. Kazanç			
11. Hoşgörü			

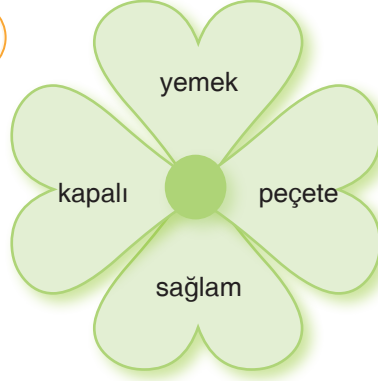
B. Aşağıdaki yonca yapraklarına yazılmış kelimelerden bir tanesi yapısı yönünden diğerlerinden farklıdır. Yapı bakımından farklı olan kelimeyi bulup yoncaların altındaki boşluğa yazınız.

1.

.....

2.

.....

3.

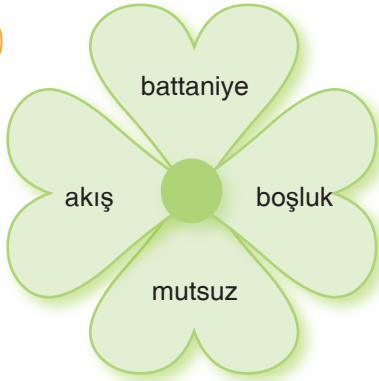
.....

4.

.....

5.

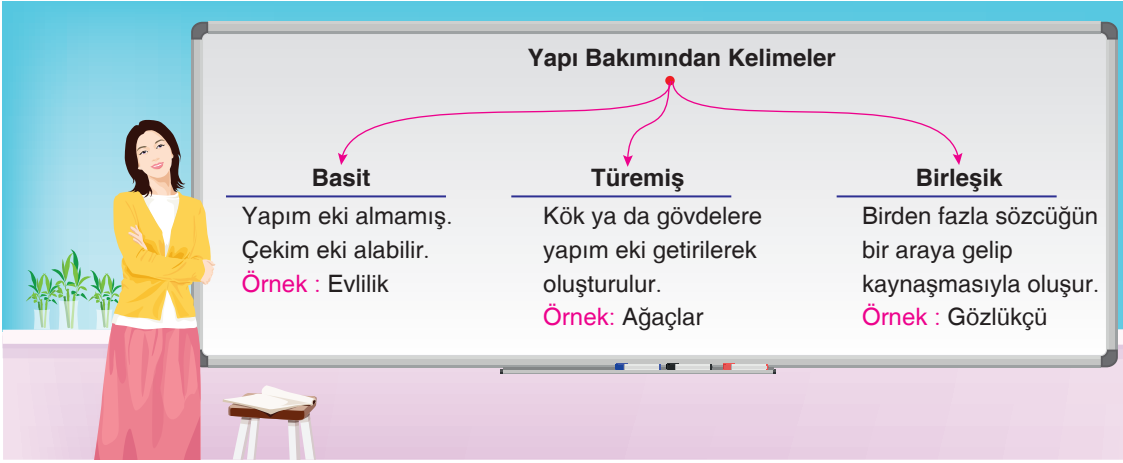
.....

6.

.....

1.

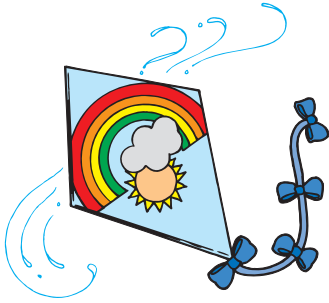

Gamze Öğretmen 6. sınıflardaki dersinde yukarıda verilen tabloyu tahtaya çizmiştir. Yazımı tamamladığında bir hata yaptığını fark eder.

Buna göre verilenlerden hangisi hatalıdır?

- A) Kelimelerin üç grupta incelenmesi
B) Basit kelimelerin tanım kısmı
C) Birleşik kelimelerin bilgi kısmı
D) Grupların altında verilen örnekler

2.

Uçurtma, gökyüzünü yırtarcasına uçuyordu.

Bu cümledeki altı çizili kelimenin yapıca benzeri aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Ders çalışırken müzik dinlemeye bayılır.
B) Kırmızı koltuk takımını çok beğendi.
C) Bilgisayarda oyun oynamak yerine artık kitap okuyordu.
D) Akşam, hep birlikte parka gidelim mi?

İPUCU

3.

Hanımeli

Kestane

Çiçek

Sevgi

Semih, paraşütüyle üzerinde türemiş kelime bulunan alana iniş yapacaktır.

Buna göre hangi renkteki zemine iniş yapması gerekmektedir?

- A) Sarı
B) Mavi
C) Kırmızı
D) Mor

4.

Yukarıdaki vazoya basit yapıli kelimelerin yazılı olduğu çiçekler konacaktır.

Buna göre hangi çiçek vazoya konulamaz?

A)

B)

C)

D)

5. Gecenin koyu karanlığında

Rüzgârda sokak kokusu

Çiçek açmayı deniyordu

Bahçemizde erik ağacı

Şiirde altı çizili kelimelerin yapısı bakımından sıralanışı hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) Basit – basit – türemiş – birleşik
 B) Birleşik – birleşik – türemiş – basit
 C) Basit – basit – türemiş – türemiş
 D) Türemiş – basit – türemiş – basit

İPUCU

» Basit kelimeler yapım eki almamış kelimelerdir, çekim eki alıp almamaları önemli değildir.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime yapı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Bahçedeki hanımelinin kokusu buraya geliyor.
 B) Yere düşünce gözlüğü de kırılmış.
 C) İyi bir gözlem yapıp evin yerine karar verdi.
 D) Çaydanlıkta yeteri kadar su kalmamış.

7. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerden hangisi birleşik kelimedir?

- A) O, böyle sulu şakalardan hiç hoşlanmaz.
 B) Evliya Çelebi, büyük bir gezgindir.
 C) Bu üçgenlerin hepsinde açıortay vardır.
 D) Topluluk içinde fısıltıyla konuşulmaz.

1. Türemiş kelimeler, yapım eki alarak yeni anlamlar kazanmış kelimelerdir.

Buna göre aşağıdaki seçeneklerden hangisinde altı çizili kelimelerin hepsi türemiş kelimedir?

- A) Eve yaklaştıkça sevincim arttı. Bu sevinç artması anneme söyleyeceğim sözlerden ileri geliyordu. Bu sözler pek önemliydi. O zaman çocuk akıllı olduğum hâlde kendimi dünyanın akıllıları arasında görüyordum. Ne zannettiniz ya? Ben öğrenimimi bitirdim. Sekiz sene okulun içinde, çiçekli bahçesinde çalışarak, didinerek okudum.
- B) Bir zamanlar bir yolcu dağların derinliklerinde, kalın bir kar tabakasıyla kaplı az kullanılan bir patikada tek başına yürüyordu. Kar giderek daha derinleşiyor, yol giderek daha tehlikeli olmaya başlıyordu. Sonunda yolcu soğuğa dayanamayacak hâle geldi ve yere yığıldı. Şansı varmış ki aynı yoldan ikinci bir yolcu geçti ve diğerinin durumunu görünce çok üzüldü. Onu kaldırdı, suluk içindeki sudan dudaklarını ıslatacak kadar su verdi.
- C) Bir zamanlar bir çift güvercin, boş bir barakada, bir çobanın bıraktığı yerde, bir direktan sarkan açık bir şemsiye keşfettiler. Mevsimlerden bahardı. Bu siyah ağın içinde yuvalarını kurdular. Cereyanlı çatının altındaki rüzgâr şemsiyeyi sallıyordu ama başka hiçbir şey ne onları ne yumurtalarını ne de ilk çıkan civcivlerini rahatsız etmedi.
- D) Annemde benim için yeni bir düşkünlük hâsıl oldu. Odada ayağa kalksam, "Nereye?" diye soruyor. Ben bu düşkünlüğü anladım. Ah! Pek ziyade sevindi, koltukları kabardı. Artık dalı büyüdü. Aile ağacı daha fazla yeşillendi. Akşam namazını beraber kıldık. Ben artık koca adam olduğumdan odama çekildim. Bir müddet sonra uyudum.

2. Hintli bir adam suda bata çıka ilerlemeye çalışırken yanına bir akrep gelir. Onu kurtarmaya karar verir ve parmağını akrebe uzatır ama akrep onu hızlıca sokar. Hintli tekrar akrebi sudan kurtarmaya çalışır ama akrep onu tekrar sokar. Yakınlardaki başka biri ona, sürekli onu sokmaya çalışan akrebi kurtarmaya çalışmaktan vazgeçmesini söyler. Ama Hintli adam şöyle der: Sokmak akrebin doğasında vardır. Benim doğamda ise yardım etmek var. Neden sokmak akrebin doğasında var diye kendi doğamda olan sevmekten vazgeçeyim?

Bu metinde geçen kelimelerle ilgili,

- I. "Hintli" kelimesi basit yapıda bir kelimedir.
II. "Yakınlardaki" kelimesi "yakın-lar-da-ki" şeklinde ek ve köklerine ayrılır.
III. "hızlıca" kelimesi yapım eki alıp türemiş bir kelimedir.
IV. "yardım etmek" kelimesi birleşik yapıdadır.
- numaralanmış ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

İPUCU

3. Türemiş kelimeler yapım eki alarak yeni anlamlar kazanırken çekim eki alan kelimelerde anlam türemesi olmaz.

Aşağıdaki seçenekteki kelimelerin hepsi türemiş yapıdadır?

- A)

Aşçılık	Yorgun	Ağaçlar
---------	--------	---------
- B)

Kalemler	Elbiselik	Güneşlik
----------	-----------	----------
- C)

Evcil	Çamaşırhane	Kapaklı
-------	-------------	---------
- D)

Yataklı	Saygı	Utanç
---------	-------	-------

4. Sebepsiz ayrılık ölümden beter,
Açmayan gülüm gözümde tüter,
Mezarım üstünde dikenler biter,
Duygulu şiirler, duygulu sözler...

Bu şiirde altı çizili kelimelerin yapısı bakımından sıralanışı hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) Basit-türemiş-birleşik-türemiş
B) Türemiş-basit-basit-türemiş
C) Türemiş-birleşik-basit-türemiş
D) Türemiş-türemiş-basit-türemiş

5. Yapım ekleri, eklendiği kelimenin köküyle bağlantılı yeni anlamlar türetir. Örneğin, "yolcu" kelimesinde "-cu" eki "yol" kelimesinden yeni bir anlam türetmiştir.

Buna göre,

Hayatın her döneminde başarılı olmak için in-

I

sanlığın uzun tecrübeler sonunda elde ettiği

II

kural şudur: İyiye başlamak, iyi başlamak ve iyi

III

bir yolda devam edip onu bitirmek. Kıymeti ne

IV

olursa olsun.

metinde numaralanmış kelimelerden hangisi türemiş yapıdadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

İPUCU

» Birleşik kelimeler en az iki kelimedenden oluşur. Tek kelime gibi görünen nasıl (ne asıl), niçin (ne için) gibi kelimeler de bileşik kelimedir.

6. Bir kurt, avını büyük bir iştahla midesine indirirken boğazına bir kemik takılmış. Acı içinde uluyarak, yanında hazır ettiği çantasını bırakıp ormanda koşmaya başlamış. Rastladığı her hayvana, kemiği çıkarması için yalvarmış; kemiği çıkarana büyük bir ödül vereceğini söylemiş. Yana yakıla yalvaran kurda acıyan bir turna, ödülü almayı umarak ince uzun boynunu kurdun boğazına sokmuş ve gagasıyla kemiği çıkarmış. Sonra da çekine çekine ödülünü istemiş. Kurt sırtarak dişlerini göstermiş ve öfkeli bir sesle, "Nankör yaratık! Ödül istemeye nasıl cesaret edebiliyorsun?" demiş, "Hayatından başka ne ödül bekliyorsun ki? Hangi hayvan kafasını benim gibi bir kurdun ağızına sokup da oradan sağlam çıkarabilir?"

Bu metinde geçen kelimelerle ilgili,

I. "hazır ettiği" kelimesi birleşik kelimedir.

II. "çıkaranana" kelimesi türemiş yapıda bir kelimedir.

III. "ödülü" kelimesi türemiş bir kelimedir.

IV. "benim" kelimesi basit yapıdadır.

numaralanmış ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

1. I. Burası bir köyden çok şehirleşmeye başlamış bir kasabaya benziyordu. Etrafta bir tek eski veya topraktan ev görünmüyordu. Otlamaya çıkarılacak hayvanlar için samanlık tarafından özel bir yol yapılmış ve diğer yolların hemen hepsi asfaltla döşenmişti.
- II. Antarktika'da uzun kutup gecesi güneşin ufuktan yükselmesiyle biter ve altı ay sürecek gündüz başlar. Çok geçmeden smokinlerini giymiş penguen sürüleri, kısa bacakları üzerinde hoplayarak ışıklık alana ilerlemeye başlar. Önlerinde yürümeleri gereken yüzlerce kilometre buzlu yol vardır.
- III. Anne ve babam çalıştıkları için yazları beni memleketimiz Amasya'ya bırakırlardı. Ramazan da yaza denk geliyordu. İlkokul 1 ya da 2. sınıf dönemlerimdi. O zaman çöl sıcağı vs. gibi yakınmalar bilmezdik ama hava gene çok sıcak olduğu için gölgelik bir yer arardık ağaçların olduğu yerde.
- IV. Bugün anladım ki beni delikten çağırıyorlar, meydancının gelip "Bir isteğin var mı?" diye sorduğu, berberin tıraşa geldiği, hasılı insanlarla temas ettiğim an, üstüme acayip bir uyuşukluk, sinsî bir donukluk, anlatılmaz bir garipseme hissi çöküyor.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde "-lık/-lik/-luk/-lük" eki soyut anlam türetmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2.

**Yukarıdaki kelime torbasında kaç tane türemiş yapı-
lı kelime vardır?**

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

3.

Hem yapım hem çekim eki almış bir kelime bulup defterimize yazalım.

Tuğçe	İnatçı
Ahmet	Dostluklar
Serap	Dalgalı
Kaan	Görgülü

Öğretmenin sorduğu soruyu aşağıdaki öğrencilerden hangisi doğru cevaplamıştır?

- A) Ahmet B) Kaan
C) Serap D) Tuğçe

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelimenin aldığı ek, işlevi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Yeni kitabını yakında tüm kitapçılarda göreceğiz.
 B) Şeyma, sınıfımızın gözde öğrencilerinden biridir.
 C) Çalışmalarına tatilde de devam etti.
 D) Tüm hazırlıklar evde oturan bu çocuk içindi.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bulunma, tamlanan ve çoğul eki almış bir kelime kullanılmıştır?

- A) Onlar ulaşabileceğimiz bir uzaklıktalar.
 B) Sakin kalanların da yapacağı şeyler vardır.
 C) Farklı özellikteki telefonları da denemek gerekir.
 D) Badem ağaçlarında oturup geçen arabaları seyrettik.

6. Aşağıdaki öğrencilerin kurduğu cümlelerden hangisinde türemiş kelime yoktur?

- A) Bu mahallede sadece bir tane manav var.
- B) Bugün nöbetçiydim okulda.
- C) Sınavda çok zor dakikalar yaşadım.
- D) Çaydanlıkta sıcak su bitmiş.

7. Her gün yüzlerce bitkiden,
 1
 özellikle sapsarı çiçeklerden
 2 3
 bal toplarım.
 4

Numaralanmış kelimelerden hangileri çekim eki almış türemiş yapılı kelimelerdir?

- A) 1 ve 3. B) 1 ve 4.
 C) 2 ve 3. D) 2 ve 4.

8. Aşağıdakilerin hangisinde "-de / -da" eki farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Annem acele ettirdi, bu nedenle yapma bebekleri evde unuttum.
 B) O kadar tembelim ki sözde, hatıralarımı günü gününe yazacaktım.
 C) Sarmaları yiyince göbeğinde şişme oluştu.
 D) Rüyamda seni gördüm, çok telaşlıydın.

9. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerden hangisi türemiş kelimedir?

- A) Ona, gelemeyeceğini önceden bildirmelisin.
 B) Çiçeklerin yerlerini değiştirdim.
 C) Boş bir kavanozda saklamıştım.
 D) Ertesi sabah tüm ağırlarım geçti.